

Jåvlekalendere

Saemien lohkeamejarnge lea jåvlekalenderem
dorjeme mij lea joekoen maanagiértide
haemiedovveme. Jalhts ennje lea maanagiértide
sjiehtesjamme, dellie gáarede maana-
skuvlesne aaj dam utnedh.

Gaajhkide aarkebiejjide lea evtiedamme
darjomesah mah gáarede maanagiértiesne
darjodh. Mijjiej eevtjebe geervealmetjh kalen-
derem ávtelbodti giehtjedidh, guktie maehtieh
darjomesidie reejredh.

**Vaajtelibie gaajhkesidie
buerie jñh raeffies
jåvlebiejjieh!**

Sámi lohanguovddáš
Saemien lohkeamejarnge
Sáme láhkánguovddášj
Nasjonalt senter for samisk opplærings

Voestes tjoevkem tsihkijahtedh

Adventen voestes aejlege joe lea vaaseme,
dannasinie daan biejjien hijven sjeahta voestes
tjoevkem tsihkijahtedh j̄ih voestes stuhtjem laavlodh:
Daelie tjoevkesem b̄altajehtebe.

*“Voestes tjoevkesem b̄altajehtebe, lea oktegh bueliemnie’.
Gukt’ mijjen onne eatneme, lea oktegh elmesne.
Hov faala beapmoe mijjese, j̄ih veasoe raeffesne
J̄ih h̄ahkoe mijjeh ḡiemhpe lea, sinsitnien viehkine.”*

Soptsestidie ektine!

- Mannasinie j̄avlde aavoedibie?
- Maam prohkijidie j̄avline darjodh?
- Soptsesth saemien j̄avlevuekiej b̄ijre,
guktie lij dej beeli j̄ih guktie lea daelie?

Sámi lohanguovddáš
Saemien lohkemejarnge
Sáme láhkanguovddášj
Nasjonalt senter for samisk i opplærings

Jávleguvvieh klaeriedidh

Daan biejjien
maehtede jávle-
guvvieh klaeriedidh!

[Klaeredh jávleguvvieh](#)

Sámi lohkanguovddáš
Saemien lohkemejarnge
Sáme láhkámguovddášj
Nasjonalit senter for samisk i opplærings

2

Baakojne áehpenid

Edtjede aktine baakojne áehpenidh.
Mij lea daate, jìh guktie lea?

Soptsestimmien tsiehkìeh:

- Magkerh bokstavah jìh gellie lïehtsegh daan baakoen?
- Mejtie jienebh baakoeh aktese seerkeme?
- Misse dorjesovveme? Magkerem haemiem?
- Magkerh klaerieh átna? Gusnie árrøe, gáávnesè vuj sjìdtehte?
- Mejtie löövles vuj geehpes?
- Mejnìe maahta leavloem viertièstidh?
- Man varki lea, maahta gièrtedh, maahta roehtedh, jallh naan jeatjah sjìerevuekieh dejnie?

Baakoe lea: Nuske-nìere!

Lohkede gærjetjem Nuske-nìeren
bìjre jis dam utnede!

Buljo, Sara Kristine Turi 2025:
Skealbmanigá mánáidgárddis.
Davvi Girji.

Sámi lohanguovddáš
Saemien lohkeamejarnge
Sáme láhkanguovddáš
Nasjonalt senter for samisk i opplærings

Snjeararaajroe

Joe lidie govleme snjeararaajroen bijre?
Daebpene Saepmesne ij naan jávleaajja guhte
vuejemeráantjoeh raajrosne utnieh, mohte
jávlestaaloe mij átna snjearah sov raajrosne. Dïhte átna
ovmese laaketje juvrh sov raajrosne. Stööremes juvre
lea duvrie, dan mænngan bääta gierhkie, snöölhke,
råate, riepíe, svaale, vetneme, tjeavra, tjetskie, áeruve,
luemege, jïh dïhte unnemes lea snjeara.

Biejede klaerieh snjeara-raajroen juvríde,
jïh dle maehtede vïedtjesne gævnjodh
jávleaajjan snjeara-raajroem.

Duvrie | Ovttas/Aktan/Aktesne
Gierhkie | Ovttas/Aktan/Aktesne
Geatki | Ovttas/Aktan/Aktesne
Snöölhke | Ovttas/Aktan/Aktesne
Råate | Ovttas/Aktan/Aktesne
Riepíe | Ovttas/Aktan/Aktesne
Tjeavra | Ovttas/Aktan/Aktesne
Tjetskie | Ovttas/Aktan/Aktesne
Luemege | Ovttas/Aktan/Aktesne
Snjeara | Ovttas/Aktan/Aktesne

Sámi lohanguovddáš
Saemien lohkeamejarnge
Sáme láhkanguovddášj
Nasjonalt senter for samisk i opplærings

Snjeararaajroe

Jåktan åadtjoejdh jåvlestaaloen jñh
snjeara-raajroen bijre govledh.
Daenbien edtjijidie goerehtalledh jñh
giehtjedidh mejtie daah juvrh dov lihke
byjreskisnie gååvnesieh.

Minnijidie olkesne jñh giehtjijidie mejtie
gåarede snjeara-raajroem vuehtedh.
Gosse giejem gaavnh, mij juvrde dam
dorjeme? Magkerh juvrh vuajnah, jñh
magkerh juvrh vienhth dov lihke-
byrjeskisnie?

juvrde jñh giejde damth

Sámi lohanguovddáš
Saemien lohkeamejarnge
Sáme láhkánguovdásj
Nasjonalit senter for samisk i opplærings

5

Mubpie advente

Jåktan lij adventen mubpie aejlege.
Tsïhkijidie mubpie tjoevkesem jïh laavlojidie mubpie
stuhtjem laavlomisnie: Daelie tjoevkesem baahtajehtebe.

*“Lea mubpie tjoevkesen vâaroe - gaajhkesb bïjre tjåanghkenieh
Jïh tjoevkese pruvviem dorjeme, gaajhkh mijjen vaajmojde!
Jïh måjhtajibie maanah giehe, ij seankoem utnieh gan’.
Gaajhkh baateræjjaj åvteste, hov tjoevkese baahkede. ”*

Daan beajjetje darjomes:

lohkijidie rijmem jïh soptsestidie rijmen bïjre.
Man bïjre dïhte rijme?
Magkerh baakoeh rijmesne?
Mejtie ammes baakoeh?

Aske

Asken bïjre gievlie,
tjåetskeme enneh baaata.
Goske aske veelie,
baajkoe biejjieh aaj.
Gosse aske gâpman,
jilliebïegken baahke baajh!

(Aerpiemaahtoe/trad.)

Sámi lohanguovddáš
Saemien lohkemejarnng
Sáme láhkanguovddášj
Nasjonalt senter for samisk i opplæring

Jávlemoerem feegredh

- 1: Preenth guvvieh gaajhkh maanide, guktie áadtjoeh ríesegh klaeriedidh jïh jávlemoerem feegredh.
- 2: Bietskedidie.
- 3: Bïejh moereguvvide aktese guktie gáarede tsagkehtidh.
- 4: Njïmhkijidie ríesegh jávlemoerese.

Juovlamuorra Javllamuorra Jávlemoere.

Sámi lohanguovddáš
Saemien lohkemejarng
Sáme láhkánguovdásj
Nasjonalit senter for samisk i opplærings

9

Mietske munnie

Daenbien áadtjojdíe álkene stáákedidh “Mietskemunnie”!

Mietskemunnie lea aktem luste stáákedimmie, mij maanah abpe Saepmien mietie leah stáákedamme naa guhkiem. Kaanne dov eejhtegh, vuj aajjah, aahkah, dovne dah leah dam stáákedamme goh lin maanah.

Maam daarpesjh: vaanhtse

Maanah tjádtjoeh njuenieraedtien gievlíe, gieth rudtjesne. Akte vaanhtsem átna, mejnie álkoebielien gievlíem roehteste.

Vaanhtsem galka luejhtiestidh akten maanan duakan, guktie ij dñhte dam aajhtsh. Mearan roehtije jñtje ennje vijriebasse maanagievlíen bíjre roehteste. Jis dellie jaaksa vihth dan maanese gien lea vaanhtsem duekesne, jñh dñhte ij ennje vaanhtsem aajhtseme, dellie dam maanam tjaebpieslaakan gievlíen síjse nehkele, jñh tjáárve “Mietskemunnie”.

Mohte jis dñhte maana aajhtsa ahte sov rudtjien duekesne vaanhtse, eannan roehtije sov gáajkoe hinneme, dellie tjoevere varki vaanhtsem bíksedh jñh pryövedh slíjredh dam roehtijen sontere. Jis roehtijem diejvelde, dellie dñhte mietske-munnine sjædta jñh tjoevere gievlíen jarngesne tjáadtjodh.

Dñhte guhte roehtijem diejveldi, stáákedimmiem vihth juhtehte, jñh muana guhte edtja dælie rohtedh.

Nimhtie hov stáákedimmie jáarhka, dñhte guhte diejveldávva, vuj dñhte guhte ij vaanhtsem aajhtsh, edtja mietske-munnine sjídtedh, jñh dellie rállam molse.

Sámi lohanguovddáš
Saemien lohkemejarnge
Sáme láhkánguovdásj
Nasjonalit senter for samisk i opplærings

11

Luciabiejjie

Lucia laavloem laavlodh,
jih Luciagaahkotjh
bååhkesjidh.

[sankta-lucia-pa-sorsamiskl](#)
[Ovttas/Aktan/Aktesne](#)

[njaelkies-lucia-gaahketjh](#)
[Ovttas/Aktan/Aktesne](#)

Jåvletijjen lea luste
mubpide geerjehtidh.
Joekoen hijven jis maehtiejidie
mubpiej luvnie guessine vaedtsedh,
tjaebpies laavlominie geerjehtidh, jih
gaahkoejgumie gåassoehdidh. Vuesie-
htimmien gaavhtan mubpiesidie
maanagiertesne, skuvlesne, eejhtegidie,
vuj voeresgåetesne.

Sámi lohanguovddáš
Saemien lohkemejarnge
Same láhkánguovddášj
Nasjonalt senter for samisk i opplæringa

12

Gåalmede advente

Tsihkijadtade gålmedem tjoevkesem jïh
laavlojdie gålmedem stuhtjem laavlomen:
Daelie tjoevkesem båltajehtebe.

*“Dle båltajibie gålmedem, hov raeffien tjoevkese lea.
Viehkehth raeffien eengkelh barkosne, dam gaajhkem staeriedih.
Dle tjåanghkanibie maanah! Vuartesh tjoevkesh man tjaebpies leah.
Lea frijjevoeten åvteste, dah tjoevkesh leah bueliemnie’!”*

Daan beajjetje darjomes:

Darjoejjdie pæhpere-
eengkelh mah gåarede
jåvlemoeresne vuj
viédtesne gævnjodh.

Gaskeviermesne lea
gellie bihkedimmieh.

Sámi lohkanguovddáš
Saemien lohkemejarnge
Sáme láhkámguovdásj
Nasjonalt senter for samisk i opplæringa

Ektiedamme baakoeh darjodh

Daenbien edtjede
ektiedamme baakoeh
darjodh dejnie “jåvle-” baakojne

Tjïhkijidie gievlïne ihke “boehte-
nïueniem” stååkedidh. Disse giese
boehtelenïuenie tjuvtjede galka aktem
baakoem mājhtajidh dejnie “jåvle-”baakojne
ektine. Gosse gaajhkesh leah åådtjeme baakoem
darjodh, dellie maehtijidie guvvieh darjodh
gaajkhk luste baakojste.

Buerie jis akte geervealmetje voestegh tjielkeste
mij dïhte “ektiedamme-baakoe” lea, jïh ahte stååkedimmien
mietie tjaala bæjjese dejtïe baakojde.

Sámi lohanguovddáš
Saemien lohkejarnge
Sáme láhkanguovdasj
Nasjonalt senter for samisk i opplæringa

Vuertedh stroehte -iehkedem

Laavlojdie laavloem
“vuertedh stroehte-iehkedem”.

“Låavth-gåetesne lea tjåetskeme
Vuertedh stroehte-iehkedem!
Krïevvie lihke gåatoeminie
Staaloe raajrojne båata
Aske tjuavka elmesne
Jih tjuetie klïenjeds naestieh gïjkieh”

Darjoidie guvvieh daan laavlomasse (seerkedh jih
klaeriedidh). Vuesiehtimmien gaavhtan dihte jåvlestaaloen/
jåvlestroekten raajroe (beere stööremes jih snjeara
unnemes), dihte dieves tjaetsielihhtie, låavthgåetie jih
krïevvie dan lihke gåatoeminie, vuj elmien tjuetie
naestieh jih aske.

Suvhtedh suvhtedh suv | Ovttas/Aktan/Aktesne - Gærjetje
teekstigujmie jih CD

Vuertedh stroehte-iehkedem -
song and lyrics by Elen Kristina Utsi | Spotify

Suvhtedh Suvhtedh Suv -
Album by Elen Kristina Utsi - Apple Music

Sámi lohanguovddáš
Saemien lohkemearnge
Sáme láhkanguovddášj
Nasjonalt senter for samisk i opplærings

Sámi lohanguovddáš
Saemien lohkeamejarnge
Sáme láhkánguovdásj
Nasjonalt senter for samisk i opplæringa

18

Darjoejdie jávlekáarth j̄ih tjæliejdie jávleheelsegh

Daenbien galkijdie jávlekáarth klaeriedidh,
j̄ih jávleheelsegh tjæledh. Jávlekáarthem maahtah
veedtedh giese joem mij lea dutnjien gieries,
vuj dagke giese joem mij datne tuhtj̄h dagkerem
heelsegem daarjpesje.

[Julekort.pdf](#)

Sámi lohanguovddáš
Saemien lohkemejarnge
Sáme láhkanguovdásj
Nasjonalt senter for samisk i opplærings

19

Njealjede advente

Tsihkijadtebe njealjedem tjoevkesem j'ih
laavlojbie minngemes stuhtjem laavlomisnie:
Daelie tjoevkesem baahtajehtebe

*"Joe baahtajibie njealjedem, dan tjaebpies tjoevkede.
Lea onne maanan m'ajhtose, mij staellien sisnie lij.
Hov niejte Maarjan gulletje, mij daase reakadi
J'ih raeffie, aavoe, dievhtehti - gaajhkh mijjen vaajmojde."*

Sámi lohkanguovddáš
Saemien lohkemejarnge
Sáme láhkánguovdásj
Nasjonalt senter for samisk i opplærings

22

Laavloejidie jávlelaavlomh
jih vaedtsiejidie
jávlemoeren bijre

Gellie saemien
jávlelaavlomh aaj
gáávnesieh.
Danbien edtjiejidie
laavlodh jih
jávlemoeren bijre
vaedtsedh.

Jávlelaavlomh jih tjihtesh |
Ovttas/Aktan/Aktesne

Jávlelaavlomh badth gaavnah
dovne spotyfyenesne, youtubesne,
saalmegærjesne, aktesne.no.

Lahkoe Jávih!

Sámi lohkanguovddáš
Saemien lohkemejarnge
Sáme láhkánguovdásj
Nasjonalt senter for samisk i opplæringa

23